

natuurpunt

Het Grote Vogelweekend

Rapport 2025

Tijdens de 22e editie van Het Grote Vogelweekend telden bijna 58.000 Vlamingen de vogels in hun tuin. De huismus, de pimpelmees en de vink sieren de top 3 van 2025. Helaas valt het meteen op dat het gemiddeld aantal vogels per tuin blijft dalen. We zitten nu op gemiddeld 21 vogels per tuin.

Vroeger en nu

Het Grote Vogelweekend werd voor het eerst georganiseerd in 2008, toen nog onder de naam '**Vogels voeren en belloeren**'. In dat jaar deden 7365 mensen mee. Er gaten toen gemiddeld 39 vogels in de tuin. Sindsdien zijn we er dus wel 17 vogels op achteruit gegaan. Hoewel we toen nog geen kwartiertellingen deden, waardoor de vergelijking niet helemaal eerlijk is, zijn we er er zowat 43,5% op achteruit gegaan. Dat heeft verschillende oorzaken.

In de beginjaren deden vooral fervente vogelliefhebbers mee, die goed alle vogels herkennen en in het algemeen aantrekkelijke tuinen hebben voor vogels. Maar door de jaren heen is de groep deelnemers veel breder geworden.

Daardoor krijgen we een steeds beter zicht op het vogelbezoek in de gemiddelde Vlaamse tuin.

Dat verklaart voor een deel deze daling. Maar **achteruitgang is er wel degelijk**. Dat zullen vooral tellers merken die al jaren hun vogels voederen.

Het belang van vogels tellen

Dankzij Het Grote Vogelweekend kan Natuurpunt op korte tijd een massa aan gegevens verzamelen, op een bijzonder efficiënte manier. Met deze info onderzoeken we de **evolutie van vogelpopulaties** in onze tuinen.

En dat is belangrijk, want afname van bepaalde soorten kan wijzen op **breder ecologische problemen**, zoals habitatverlies, de verspreiding van ziektes, klimaatverandering of een tekort aan voedselbronnen.

We onderzoeken ook hoe verschillende omgevingen vogels beïnvloeden. Deze informatie kan helpen bij het bedenken van plannen om bijvoorbeeld groene, **vogelvriendelijke tuinen** of zelfs natuurvriendelijke stadskernen. En dat maakt iedere telling relevant voor de **biodiversiteit**.

Bedankt aan alle tellers!

57.650 mensen deden dit jaar mee aan Het Grote Vogelweekend. Daarbij werden in totaal **887.728 vogels** gespot. Natuurpunt wil al deze tellers uitdrukkelijk bedanken voor hun deelname.

In het bijzonder willen we ook **Elisabeth Lucie Baeten** en **Joris Hessels** bedanken, die met hun ontwapenende enthousiasme de boodschap van deze campagne prachtig hebben uitgedragen.

Inhoud

- 3 Burgerwetenschap uitgelegd
- 4 De meest getelde soorten
- 5 De meest verspreide soorten
- 6 Provinciale verschillen
- 7 Hoe gaat het met onze tuinvogels?
- 9 Verborgen winnaars
- 10 Mogelijke oorzaken van trends
- 11 Enkele data onder de loep

Tekst Gerald Driessens

Gegevensverwerking Hendrik Trekels

Campagne Dorien Wendelen, Bridgeneers

Vogelexperts Ruben Saey, Niels Luyten
Gerald Driessens en Bastiaan De Ketelaere

Met bijzondere dank aan

Joris Hessels en Elisabeth Lucie Baeten

Foto's Wim Dirckx, Shutterstock.com

V.U. Natuurpunt vzw, Noah Janssen
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen ON
0434.364.713, RPR Ondernemingsrechtbank
Antwerpen afdeling Mechelen
info@natuurpunt.be
www.natuurpunt.be

Burgerwetenschap uitgelegd

Eén van de sterktes van Het Grote Vogelweekend zit hem in de massa gegevens die we op korte tijd kunnen vergaren. En elk jaar krijgen we hierover heel wat vragen. Gerald Driessens, vogelexpert bij Natuurpunt, beantwoordt ze met veel plezier.

"Waarom tellen we een kwartier?"

Alleen als alle tellingen even lang duren, krijgen we gegevens die we met elkaar kunnen vergelijken. Het spreekt voor zich dat we nooit de resultaten van een telling van vijf minuten mogen vergelijken met die van enkele uren, of gespreid over een hele week. Een vergelijking kan je pas maken als de inspanningsnoemer gelijk is. En door dezelfde tijdsduur vele jaren aan te houden, kunnen we ook evoluties berekenen.

Spijt dat je telkwartiertje niet het verwachte resultaat opleverde? Je kan zonder probleem meerdere kwartieren tellen tijdens Het Grote Vogelweekend, zo lang je je waarnemingen maar doorgeeft per telkwartier.

Het invoeren van de kwartiertellingen was even wennen voor onze tellers.

Maar ondertussen heeft de logica het gehaald en zowat 70% van onze tellers houdt zich netjes aan het telkwartier.

Die toename mag zich wat ons betreft rustig blijven doorzetten.

"Waarom tellen we tijdens het laatste weekend van januari?"

Een weekend kiezen voor de vogeltelling betekent ook veel andere momenten niet kiezen. De timing is altijd een uitdaging, maar er zit een doordachte strategie achter de keuze voor eind januari.

Januari is gemiddeld de koudste maand van het jaar. Dit vergroot de kans op winterweer met sneeuw, en juist dan hebben vogels onze hulp het hardst nodig.

Daarnaast zijn de meeste wintervogels dan nog hier. In februari kan het al wat warmer zijn, waardoor sommige soorten beginnen te vertrekken naar het noorden.

Januari is ook een rustige maand voor veel mensen. De drukke feestdagen zijn voorbij, en in december zit iedereen vaak met volle agenda's en winkelbezoeken. Eind januari is het makkelijker om even ontspannen naar de tuin te kijken en mee te tellen.

"Wat als ik een fout heb doorgegeven?"

De kans bestaat dat je tijdens je telkwartier een vogel mist of niet juist hebt herkend. Maar dat is geen ramp, want op Vlaamse schaal filteren de foutjes zichzelf eruit, zeker met zoveel vogeltellers. En we doen geen uitspraken over vogelsoorten die makkelijk verkeerd herkend kunnen worden.

Ons invulformulier is trouwens zo gemaakt dat we fouten zoveel mogelijk voorkomen. Zie je vier uilen in je tuin? Dan zijn het waarschijnlijk ransuilen en geen bosuilen.

En een groep mussen in de haag? Dat zijn vrijwel zeker huismussen, geen heggenmussen.

Daarom hebben we een maximum aantal ingebouwd voor elke soort die je kunt invoeren. Kom je daar toch overheen? Dat kan uitzonderlijk gebeuren. Maar als je dan het hoogste aantal invult, beïnvloedt dat onze eindresultaten niet.

"Wat als ik (bijna) geen vogels zie tijdens Het Grote Vogelweekend?"

Het Grote Vogelweekend is een meting en geen wedstrijd. We zien natuurlijk allemaal liefst veel vogels in het telweekend. Maar bij hevige regenval of stevige wind blijven vogels soms liever schuilen op een beschutte plek. En soms is het ook een positief teken dat ze niet op zoek hoeven te gaan in onze tuinen, want dat doen ze vooral als ze het moeilijk hebben in de natuur.

In elk geval, ook als je weinig of zelfs geen vogels ziet tijdens het telweekend, is het belangrijk om je telling door te sturen.

Want voor een representatief beeld over de vogelpopulaties zijn ook deze tellingen cruciaal.

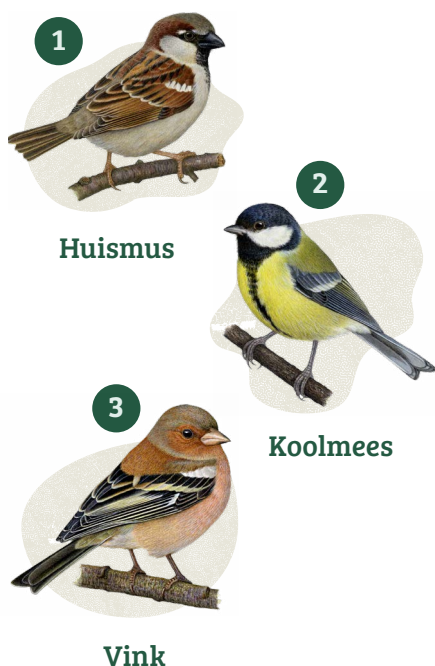
En als we één ding geleerd hebben over al die jaren, is het dat de hele winter lang voederen de meest bepalende factor is voor veel vogels in de tuin.

Gerald Driessens
Vogelexpert Natuurpunt Studie
en schrijver van dit vogelrapport

De meest getelde soorten

Deze soorten werden het meest geteld tijdens Het Grote Vogelweekend 2025.

1	Huismus	66.838
2	Koolmees	63.652
3	Vink	56.923
4	Houtduif	52.414
5	Pimpelmees	48.532
6	Kauw	48.034
7	Merel	29.621
8	Ekster	26.236
9	Turkse tortel	21.921
10	Roodborst	18.792

Soorten die graag dicht bij mensen leven en in groepen voorkomen, scoren meestal het hoogst in deze lijst.

Maar soms zijn ze op bepaalde plekken in grote aantallen te vinden, terwijl ze ergens anders juist zeldzamer zijn.

Jouw persoonlijke top 10 kan er dus heel anders uitzien.

DE MEEST GETELDE SOORTEN OP DE SPEELPLAATS

De **Vogeltelweek Voor Scholen 2025** was een groot succes! Er werd dit jaar massaal vogels geteld op de speelplaats. **5.497 leerlingen** uit **322 klassen** telden **11.710 vogels**. Gemiddeld werden er **27 vogels** van **7 verschillende soorten** per telling geteld op de scholen.

Een speelplaats is vaak meer open en heeft minder begroeiing dan een tuin. Veel beweging en rumoer maken het er ook minder rustig. Daarom zie je er **vooral grotere en minder schuwe vogels**. Schuwe vogels, zoals de zanglijster of heggenmus, die liever in dichte struiken schuilen, worden hier minder vaak gezien.

1	Zwarte kraai	2.148
2	Kauw	1.992
3	Houtduif	1.297
4	Ekster	697
5	Merel	667
6	Huismus	557
7	Koolmees	504
8	Vink	448
9	Pimpelmees	437
10	Turkse tortel	392

De meest verspreide soorten

Deze soorten komen het vaakst voor in de Vlaamse tuinen.

Kijken we naar de verspreiding van de soorten, dan zien we een meer herkenbaar beeld, al zijn er ook hier lokale verschillen.

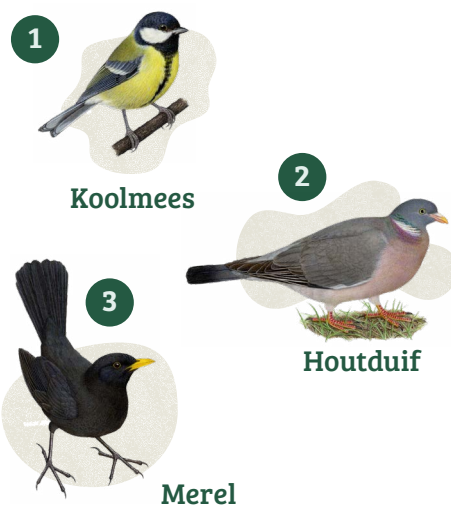
In tegenstelling tot de getelde aantallen die de nationale top 3 bepalen, is deze top 10 niet onderhevig aan het aantal tellers dat deelneemt. Want hier kijken we naar het percentage van de tuinen waarin de soort aanwezig was.

Die vergelijking kunnen we gemakkelijker doortrekken over alle jaren, en gebruiken we dus voor de **soortbesprekingen**.

Uit deze rangschikking kunnen we enkele belangrijke conclusies trekken wanneer we de vergelijking maken met eerdere tellingen.

Zo wordt er nu nog maar één soort in meer dan 70% van de tuinen gezien: de koolmees.

De oorzaken zijn zeker niet altijd bekend. Maar van enkele soorten kennen we de onderliggende oorzaken wel. Een voor de hand liggend voorbeeld is de merel: tot 2017, net voor de eerste **usutu-uitbraken**, was hij nog in meer dan 80% van de getelde tuinen aanwezig.

1	Koolmees	73,9 %
2	Houtduif	68,4 %
3	Merel	63,2 %
4	Roodborst	61,5 %
5	Pimpelmees	58,9 %
6	Ekster	52,4 %
7	Vink	50,0 %
8	Huismus	42,4 %
9	Kauw	38,8 %
10	Turkse tortel	35,7 %

De houtduif, die nu op de tweede plaats staat, stond vroeger veel lager in de ranglijst. Tien jaar geleden haalde ze slechts de zesde plaats. Door haar gestage groei steeg haar aanwezigheid van ongeveer 30% rond de eeuwwisseling naar 68% nu.

De Turkse tortel, die we gewend zijn overal te zien, verdwijnt in alle stilte van het toneel. Tegen een hoge snelheid zelfs. Waarschijnlijk speelt concurrentie met de grotere houtduif een rol. Rond 2000 zat de Turkse tortel nog in 70% van de tuinen, nu nog maar in 36%, een halvering dus.

Het feit dat veel mensen deze achteruitgang niet eens opmerken, toont hoe snel we wennen aan snel een afnemende biodiversiteit.

Daarvoor moeten we erg waakzaam zijn. **Blijven meten en tellen** is de enige manier om de vinger aan de pols te houden. Laat dit het belang van jullie telkwartiertje duidelijk maken en ons helpen om alert te zijn, ook wanneer het om zeer algemene soorten gaat.

Opvallende waarnemingen

Ga je actief op zoek naar vogels in de tuin, dan ontdek je soms geweldige verrassingen.

Dit jaar werden verschillende uilen gespot. De **bosuil**, die ondertussen algemeen voorkomt, werd het vaakst gezien met 43 waarnemingen. Daarnaast waren er 29 **ransuilen** – de enige uil die je in groep mag verwachten in of rond de tuin – en 27 **steenuilen**.

Zeven tellers meldden een waarneming van een **kerkuil** en eventueel tellers zagen zelfs een **oehoe**, de grootste uil van Europa! Deze soort is in opmars, maar je vindt hem vooral in (de buurt van) bosrijke gebieden.

Provinciale verschillen

De provinciale spreiding is het getal dat aanduidt in hoeveel procent van de tuinen een specifieke soort voorkomt. Dit kan verschillen van regio tot regio. In het volgende overzicht vergelijken we de provinciale spreiding met die van 2024.

- +5% gestegen
- gestegen
- onveranderd
- gedaald
- +5% gedaald

Vlaanderen	2025	2024
Koolmees	73,9%	77,0%
Houtduif	68,4%	66,6%
Merel	63,2%	68,1%
Roodborst	61,5%	68,4%
Pimpelmees	58,9%	61,9%
Ekster	52,4%	49,6%
Vink	50,0%	48,9%
Huismus	42,4%	47,1%
Kauw	38,8%	37,2%
Turkse tortel	35,7%	38,2%

Het is meestal niet ideaal om soorten in deze lijst één op één te vergelijken. Veel factoren kunnen de cijfers beïnvloeden, zoals het weer en de aanwezigheid van sommige wintersoorten. Maar ook een groter aantal minder soortenrijke tuinen kan een invloed hebben.

Toch valt de **algemene achteruitgang** bij veel soorten op, terwijl er maar weinig toenames zijn. Twee mogelijke en evidente redenen zijn deze: bepaalde soorten zijn echt achteruitgegaan, of door het zachte weer hadden ze geen reden om naar onze tuinen te komen.

Helaas zijn er aanwijzingen dat er echt sprake is van een achteruitgang. Soorten die het hele jaar door in hun vaste omgeving blijven, zoals de huismus en de Turkse tortel, zijn in respectievelijk 4,7% en 2,5% minder tuinen gezien. Zelfs de koolmees, de meest verspreide soort, kwam in 7,1% minder tuinen voor dan vorig jaar.

De merel werd nationaal in 5% minder tuinen waargenomen. Vooral in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Limburg was de achteruitgang groot, met respectievelijk 11% en 9% minder tuinen. In Vlaams-Brabant daalde het aantal met 7,5% vergeleken met 2024.

Antwerpen	2025	2024
Houtduif	74,1%	73,5%
Koolmees	73,9%	78,0%
Merel	62,3%	63,4%
Roodborst	61,3%	71,5%
Pimpelmees	59,2%	61,7%
Ekster	51,4%	49,3%
Vink	43,1%	50,4%
Kauw	41,7%	41,5%
Huismus	40,3%	44,3%
Turkse tortel	34,0%	43,6%

Limburg	2025	2024
Koolmees	77,7%	82,7%
Pimpelmees	66,1%	68,6%
Roodborst	63,6%	75,6%
Merel	60,4%	69,4%
Houtduif	60,3%	55,4%
Huismus	60,0%	65,1%
Ekster	50,8%	49,4%
Vink	49,3%	54,3%
Turkse tortel	41,2%	44,7%
Kauw	28,7%	29,2%

Brussel	2025	2024
Houtduif	71,1%	70,2%
Koolmees	59,7%	73,4%
Ekster	46,5%	41,5%
Pimpelmees	45,9%	48,9%
Merel	43,4%	55,3%
Roodborst	34,0%	41,5%
Huismus	31,4%	33,0%
Vink	27,0%	20,2%
Halsbandparkiet	27,7%	26,6%
Zwarte kraai	27,0%	30,9%

Vlaams-Brabant	2025	2024
Koolmees	73,9%	78,3%
Houtduif	63,3%	42,8%
Roodborst	62,7%	70,4%
Pimpelmees	62,8%	64,5%
Ekster	57,7%	55,9%
Merel	51,1%	58,9%
Vink	52,7%	54,2%
Huismus	44,9%	50,8%
Zwarte kraai	29,3%	26,2%
Turkse tortel	28,0%	30,1%

West-Vlaanderen	2025	2024
Merel	73,9%	75,2%
Koolmees	71,4%	75,3%
Houtduif	61,7%	61,8%
Roodborst	61,6%	64,7%
Pimpelmees	53,8%	57,8%
Vink	53,7%	48,2%
Ekster	46,1%	41,4%
Kauw	46,2%	42,5%
Turkse tortel	42,2%	45,0%
Huismus	42,1%	47,6%

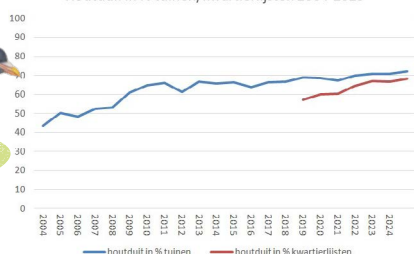
Oost-Vlaanderen	2025	2024
Koolmees	74,4%	76,4%
Houtduif	71,7%	69,6%
Merel	66,3%	69,9%
Roodborst	60,6%	66,9%
Pimpelmees	57,3%	60,7%
Ekster	55,4%	52,1%
Vink	54,2%	50,6%
Kauw	41,9%	40,6%
Turkse tortel	37,0%	39,6%
Huismus	37,0%	42,0%

Hoe gaat het met onze tuinvogels?

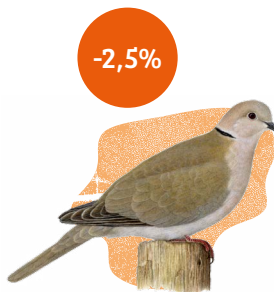
+1,8%

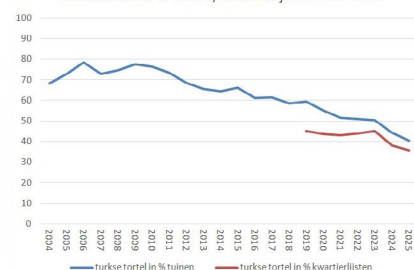
Houtduif in % tuinen/kwartierlijsten 2004-2025

-2,5%

Turkse tortel in % tuinen/kwartierlijsten 2004-2025

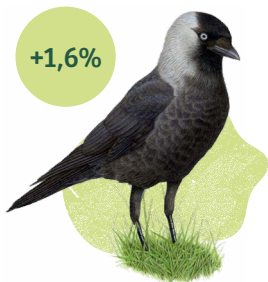
De opmars van de houtduif

In tegenstelling tot enkele decennia geleden, zijn steden en tuinen nu het koninkrijk van de houtduif. Waar deze vogel vroeger vooral op het platteland vertoefde om te eten en in bossen leefde om te broeden, is hij nu overal te vinden. Rond de eeuwwisseling kwam hij voor in 30 à 40% van de tuinen, nu is dat al 50 tot 60%.

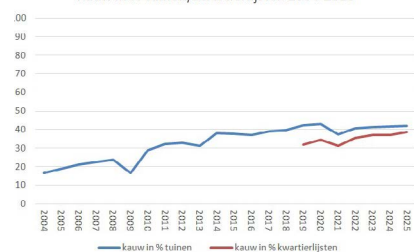
Zo'n verschuivingen zijn normaal in de natuur, want populaties zijn constant in beweging.

Voor de Turkse tortel is deze verandering minder goed nieuws. Rond 2000 werd hij nog in 70% van de tuinen gezien, nu is dat nog maar 36%. Dit komt vermoedelijk door de dominantie van de grotere houtduif. Dit is geen strijd op leven en dood, maar simpelweg een kwestie van concurrentie waarbij, in dit geval, de kleinere soort geleidelijk het onderspit delft.

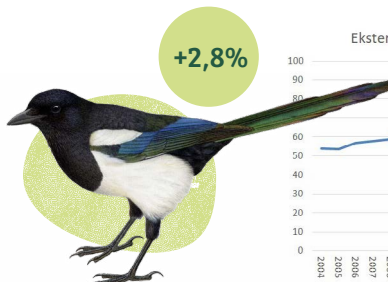
+1,6%

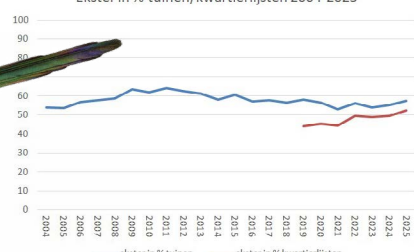
Kauw in % tuinen/kwartierlijsten 2004-2025

+2,8%

Ekster in % tuinen/kwartierlijsten 2004-2025

Misverstanden over de kauw

De cijfers laten zien dat natuurfenomenen soms verkeerd worden geïnterpreteerd. De kauw wordt vaak als een 'hindersoort' gezien, vooral omdat hij in de winter in grote groepen samenkomt. Toch blijkt uit de tellingen dat hij maar in 39% van de tuinen voorkomt en slechts de 9e plaats behaalt. In absolute aantallen staat hij op de 6e plaats.

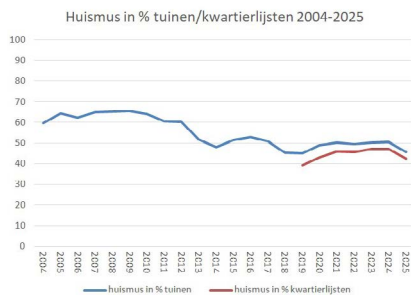
De ekster, stabiel en slim

Een van de weinige vogels met stabiele aantallen is de ekster. Door de jaren heen is hij in 40 tot 50% van de tuinen te vinden. Vroeger broedde de ekster vooral in hoge populieren, ver weg van mensen, maar door veranderende omstandigheden past hij zich steeds beter aan.

Hoewel de kauw de laatste decennia is toegenomen, wordt hij als 'dreigend' ervaren door zijn groepsgedrag. Het illustreert dat we als mensen soms overdonderd zijn wanneer dieren hun succes halen uit samentroepen. Maar dat is juist een overlevingsstrategie: in een groep zie je gevaar sneller aankomen. Het is tijd om dit vooroordeel los te laten en te genieten van een van onze slimste tuinvogels!

Nu de vervolging van eksters is gestopt, is hun angst voor mensen afgenomen. Tegenwoordig bouwen ze hun nesten ook in lagere bomen, soms maar een paar meter boven de grond. Dit laat opnieuw zien hoe slim kraaiachtigen zijn en hoe snel ze zich kunnen aanpassen.

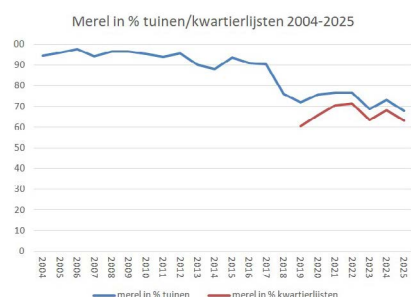
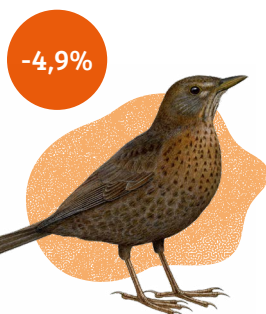

Hoop op herstel voor de huismus

De winnaar van de tweede plaats, de huismus, behaalde een van haar slechtste scores: ze werd in slechts 42,4% van de tuinen gezien. Alleen 2019 deed slechter, met 39,2%. Gelukkig kunnen natuurvriendelijke tuinen helpen. Deze maatregelen kunnen de huismus weer een kans geven:

- Voorzie hoekjes met **wilde grassen** en **zaden**
- Installeer goede schuilplaatsen zoals **hagen en klimop**
- Hang **nestkastjes** en zorg zo voor voldoende nestplekken

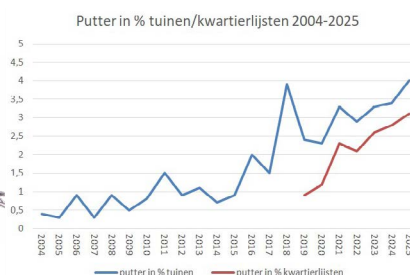
Maatregelen om de huismus te helpen, kosten nauwelijks moeite of geld, maar kunnen een groot verschil maken.

De merel, een zorgwekkende achteruitgang

De merel blijft helaas de aandacht trekken na zijn dramatische terugval door het usutuivirus, dat de vogelpopulatie blijvend beïnvloedt. De hoop op een geleidelijk herstel wordt niet ingelost, want onze telling toont een nieuw dieptepunt: merels werden slechts in 63% van de tuinen gezien. Ter vergelijking: tussen 2004 en 2017 was de merel stevast de meest verspreide tuinvogel, met een aanwezigheid in 80% tot zelfs 90% van de tuinen.

Omdat merels zich opvallend gedragen, valt hun achteruitgang snel op, maar ook andere soorten worden getroffen. Zo is ook de ganglijster, een schuwe soort, teruggevallen tot slechts 3,3% van de tuinen, terwijl dat begin deze eeuw nog 20% was.

Het succesverhaal van de putter

De meest opbeurende ontwikkeling komt van de **putter**.

Nog niet zo lang geleden zag je amper een putter in het straatbeeld, onder andere door illegale vangst, maar hij is helemaal terug!

Begin deze eeuw werd de putter nog in minder dan 0,5% van de tuinen gezien, nu is dat al 3%. En het goede nieuws: er zijn geen tekenen dat deze opmars snel zal stoppen. Er is niets zo vrolijk als het opgewekte gekwetter van putters in je tuin of straat!

Gratis Cursus Tuinvogels

Wil jij weten welke vogels je tuin bezoeken?

Start dan met deze gratis online cursus. In 10 beknopte lessen van ongeveer 5 minuten vertellen vogelexperten Gerald & Gina je de basics over de meest voorkomende tuinvogels in Vlaanderen.

www.natuurpunt.be/tuinvogelcursus

Verborgen winnaars

Ijsvogel

Sommige vogelsoorten doen het beter dan vroeger, maar blijven onder de radar omdat ze laag in de ranglijst staan.

De **ijsvogel** is daar een goed voorbeeld van. Dankzij de zachtere winters groeit zijn populatie al een tijdje. Vorig jaar werd hij in 29 tuinen gezien, dit jaar in 66. Dat lijkt een flinke stijging, maar het blijft slechts 0,2% van de tuinen.

Toch zal zijn aanwezigheid in tuinen nooit helemaal in lijn zijn met zijn landelijke groei, simpelweg omdat maar weinig tuinen een geschikte vijver hebben. Het Grote Vogelweekend is dan ook geen goede manier om deze soort te volgen.

Uit **broedvogelonderzoek** weten we dat deze soort profiteert van de **zachte winters** van de afgelopen jaren. Strengere winters, die de grootste bedreiging vormen voor de ijsvogel, komen nog maar zelden voor. Maar zelfs een korte winterprik kan ervoor zorgen dat hun aantal snel afneemt. De naam "ijsvogel" klinkt mooi, maar is eigenlijk een flinke misser, net als bij het winterkoninkje. Hoewel je in de winter inderdaad meer kans hebt om een ijsvogel in de tuin te zien, vooral als hun gebruikelijke plekken bevroren zijn, kunnen strenge winters hun aantal al snel halveren. De Engelse naam **kingfisher** is dus een betere naamkeuze.

Ook de zwarte specht doet het beter dan ooit, maar dat zie je nauwelijks in onze tuinvogeltellingen.

In 2021 werd hij in 0,1% van de tuinen geteld, dit jaar nog maar in 0,04%. Dit lijkt tegenstrijdig, maar wordt verklaard door zijn leefwijze.

De **zwarte specht** heeft een **enorm groot leefgebied** nodig, zowel in de zomer als de winter. Hij zoekt het liefst rustige, uitgestrekte bossen op, waar hij ongestoord voedsel kan vinden. De meeste tuinen zijn daarvoor te klein en te open. Deze 'superspecht', zo groot als een zwarte kraai, heeft grote bomen nodig, zoals beuken.

De kans om er een in je tuin te zien is dan wel groter dan ooit, maar als hij langskomt tijdens Het Grote Vogelweekend, mag je jezelf toch echt een geluksvogel noemen!

Zwarte specht

Tel écht mee voor de natuur

Word lid van Natuurpunt

Wil je ook de vogels buiten je tuin helpen? Natuurpunt beheert 500 natuurgebieden in Vlaanderen waar vogels kunnen broeden, voedsel zoeken en schuilen. Help ons de natuur te beschermen. Voor 38 euro ben je een jaar lang lid.

En wat krijg jij?

- ♥ Een welkomstpakket met o.a. onze **Fiets- en Wandelgids** en een **prachtige tuinvogelposter**
- ♥ Elk seizoen ons **Natuurmagazine**
- ♥ Korting in de **Natuurpunt Winkel** en bij onze vele partners, zoals **A.S.Adventure, Orange en Landal Greenparks**. De ledenuoordelen gelden voor het hele gezin.

Word lid via
www.natuurpunt.be/wordlid

Mogelijke oorzaken van trends

Natuurpunt krijgt vaak vragen over waarom sommige vogels verdwijnen of waarom tuinen zo leeg lijken. Dit heeft verschillende oorzaken.

Het lokale verdwijnen van tuinvogels betekent niet altijd dat het overal slecht gaat met die soort. Vaak spelen **lokale factoren** een rol, zoals veranderingen in de omgeving, verstoring, meer roofdieren (zoals katten) of het verdwijnen van schuilplaatsen.

Maar in het algemeen gaat het niet goed met de **biodiversiteit**. Dat is niet fijn om te merken, maar juist daarom is het belangrijk om dit samen te blijven volgen.

Biodiversiteit laat zien hoe gezond onze leefomgeving is.

We vergeten vaak dat wij als mensen ook afhankelijk zijn van de natuur. Veel van ons voedsel komt oorspronkelijk van wilde soorten die we uit de natuur hebben geoogst. En als de biodiversiteit afneemt, heeft dat gevolgen voor alle soorten, omdat de ene soort voedsel is voor de andere.

De afname (of toename) van soorten heeft verschillende oorzaken, die vaak met elkaar samenhangen. Dit zijn de belangrijkste.

1 Algemene trends in populaties

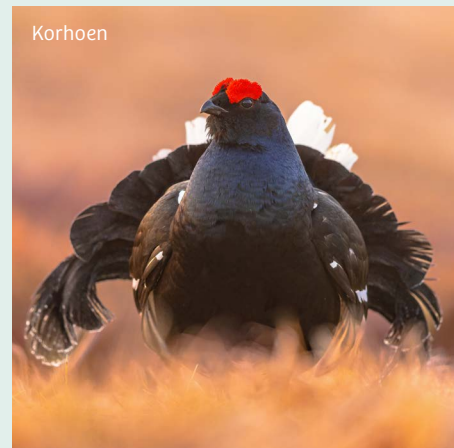
Als een soort in heel het land of **internationaal** achteruitgaat, zie je dat ook in tuinen. Vroeger was een groep ringmussen een normale verschijning, maar nu is het een grote uitzondering.

Tegelijkertijd zien we juist meer middelste bonte spechten, die vroeger alleen ten zuiden van Samber en Maas voorkwamen. Als broedvogel heeft hij op 20 jaar tijd heel Vlaanderen veroverd. Het spreekt voor zich dat elke trend specifieke oorzaken heeft, die vaak een combinatie zijn van verschillende factoren. Voor de middelste bonte specht is de **veroudering van ongezonde bossen** zeker een belangrijke factor.

2 Beschikbaarheid van voedsel

Vogels zoeken hun leefgebied uit op basis van voedsel. Noordelijke vinkachtigen, zoals kepen, trekken in de winter naar gebieden waar veel zaden zijn. Wanneer we hier een zogenaamd mastjaar van beukennoten ervaren, is er een zeer goede kans op grote groepen vinkachtigen. Een mastjaar bij naaldbomen zal de kans op kruisbekken dan weer verhogen.

Anderzijds kunnen groepen noordelijke of oostelijke vogels massaal naar ons land uitwijken als er in hun 'normale verspreidingsgebied' plotseling een **voedseltekort** is, bijvoorbeeld door een strenge winter. Dit zorgt soms ook voor **invasies** van soorten zoals barmsijzen en pestvogels.

Korhoen

3 Klimaatverandering

Veel mensen denken dat klimaatverandering iets voor de toekomst is, maar we zien de gevolgen nu al. Sommige soorten, zoals roeken, kepen en vinken, blijven vaker in het noorden omdat de winters daar zachter zijn. Dit bespaart hen energie en risico's van de trek, maar maakt ze **kwetsbaar** als er toch een strenge winter komt.

Ook **extreme weersomstandigheden**, zoals stormen, droogtes en natuurbranden, hebben een grote impact. Een voorbeeld van een soort die we een halve eeuw geleden in Vlaanderen zijn kwijtgeraakt door klimaatverandering is het korhoen.

Voor de extreem noordelijke soorten, die een Arctisch klimaat nodig hebben, zullen de eerste grote slachtoffers zijn. Dit klimaattype verdwijnt namelijk het snelst.

Tegelijkertijd profiteren sommige soorten van de opwarming en breiden ze hun leefgebied noordwaarts uit. Dit gebeurt niet alleen bij vogels, maar ook bij insecten. Op ons nieuwsforum **Natuurbericht** houden we deze veranderingen bij, zowel de positieve als de negatieve.

Op www.natuurpunt.be kan je je inschrijven voor de nieuwsbrief Natuurbericht.

Pestvogel

Enkele data onder de loep

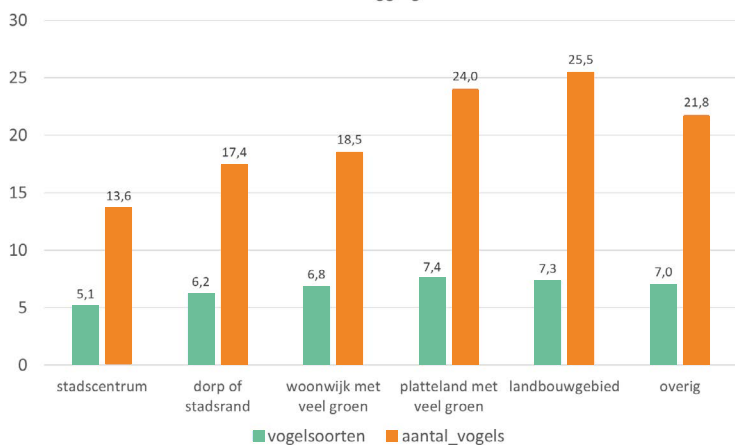

Staatmezen

WINTERWIJSHEID

"Waar menig boom en struiken staan, komen vogels gaarne aan"

Tuinligging

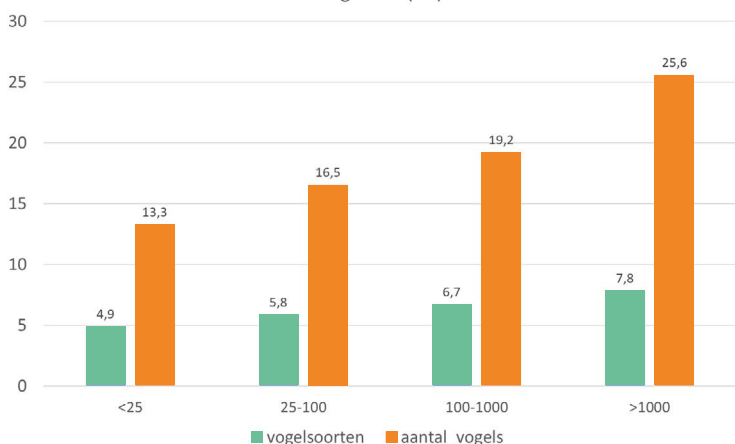

Hoe groter de stad en hoe dieper in de stadskern, hoe minder vogels op je voederplaats. Dat blijkt uit onze bevraging naar de ligging van tuinen.

Verder van de stad, vooral op het platteland en in landbouwgebieden, zie je meer vogels: gemiddeld 24 tot 25 van 7 verschillende soorten.

Dat is ergens ook logisch, want in open gebieden zoeken vogels kleine groene oases met bomen en struiken op, zoals tuinen. Daar vinden ze niet alleen voedsel, maar ook bescherming tegen regen, wind en roofdieren.

Tuingrootte (m²)

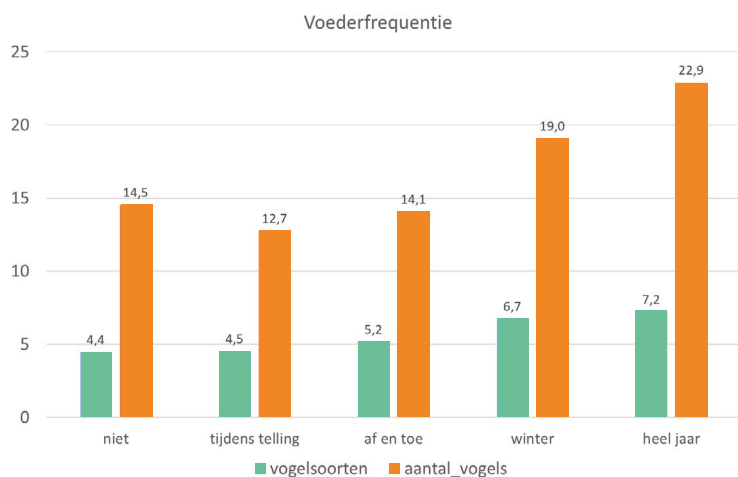

WINTERWIJSHEID

"In een grote groene tuin huist een gevederd fortuin"

WINTERWIJSHEID

"Wie een winter lang blijft voeren, zal de meeste soorten scoren"

We benadrukken elk jaar hoe belangrijk het is om vogels regelmatig te voeren. Alleen dan zien vogels je tuin als een betrouwbare voedselbron.

Als je dagelijks voert, wordt je voederplaats al snel onderdeel van hun routine.

Uit een korte analyse blijkt dat mensen die slechts af en toe of alleen tijdens Het Grote Vogelweekend voedsel neerleggen, niet meer vogels aantrekken dan wie helemaal niet voedert.

Wie wél duidelijk meer vogels zien, zijn degenen die de hele winter of zelfs het hele jaar door voeren. Zij krijgen ook gemiddeld twee tot drie extra vogelsoorten in de tuin.

Wil je volgend jaar nog meer vogels aantrekken?

Op www.vogelweekend.be vind je de nodige tips. Schrijf je in op de nieuwsbrief van Het Grote Vogelweekend en je krijgt een startsein wanneer het tijd is om te beginnen met voeren.

Vogelpret met 10% korting

www.natuurpunt.be/winkel

London
vetbollenhouder
€ 19,99 / € 17,99*

Vetbollen suprême
50 stuks
€17,49 / €15,74*

Hi Energy
vogelvoer
€5,99 / €5,39*

Adventurer
voedersilo 40 cm
€ 29,99 / € 26,99*

* prijs voor Natuurpunt-leden

natuurpunt

Tel je volgende winter weer een kwartiertje mee?

Het Grote Vogelweekend 2026 gaat door op 24 en 25 januari.
Zet het nu al in je agenda en schrijf je in op de nieuwsbrief!

www.vogelweekend.be